

"Minä olen Carissimi, Carissimi on minun"

Giacomo Carissimin musiikki on ollut elämäntyö maanmiehelleen Flavio Colussolle miltei neljä vuosikymmentä. Nyt oratorion isän teokset soivat Turun tuomiokirkossa.

Jukka Kitiellä 19/2011

TS/ERNST HELMBERG

Flavio Colusso vieraillee ensimmäistä kertaa Turussa, mutta hänen suhteensa Suomeen juontaa juurensa aina 1980-luvun puoliväliin saakka. Colusso johtaa maanrantansa Kurinkaantien musiikoiden loppiais-konserttiä.

Flavio Colusso on seikkailulla. Se on vinyt italialaista kapellimestari-musiikkitieteilijä-säveltäjä jo miltei neljä vuosikymmentä.

Nyt siitä saa osansa Turun tuomiokirkko.

Tuo seikkailu on Colusson maanmiehen, varhaisen barokkisäveltäjän Giacomo Carissimin musiikki. Tuomiokirkossa kuullaan loppiaisaanantaina Carissimin roomalaiset oratoriot *Oratorio della Santissima Vergine* ja *Jonas*.

Colusso kiintyi lähtemättömästi Carissimin musiikkiin nuoruudessaan 1970-luvun puolivälissä, kun hän tunnettiin vanhaan musiikkiin. Termiä käytetään barokkimusiikista ja sitä vanhemmasta musiikista.

Carissimi on maestroni, ystäväni, isäni, veljeni. Hänen musiikkinsa on elämäntyöni, Colusso painottaa.

Vuonna 1983 Colusso aloitti työn Carissimin musiikin tutkimisen, etsimisen, esittämisen, julkaisemisen ja tunnetuksi tekemisen parissa.

Seikkailuksi Colusson työn tekee paitsi kiintymys Carissimin musiikkiin, myös se, että säveltäjän elämäntyön tutkimista voi kutsua löytöretkeilyksi.

Carissimin lapsuudesta saati varhaisesta musiikkikoulutuksesta ei ole juuri tietoa. Vuonna 1674 kuollut säveltäjä kasettiin 1605, mutta edes hänen syntymävuodestaan ei ole varmuutta.

Hajanaista on myös yksityiskohtaisempi tieto Carissimin urasta. Säveltäjän teokset ovat säilyneet kirjoitetussa muodossa pikillä oppilaiden musiikkiin-kirjoittamina.

Koska Carissimin elämä on dokumentoitu niin vähäisesti, on hänelle kehkeytnyt oma mytologiansa. On mahdollotonta todentaa, että tässä, juuri tätä oli Carissimi. Niinpä jos kysyt,

"CARISSIMI ON MAESTRONI, YSTÄVÄNI, ISÄNI, VELJENI."

Flavio Colusso

hän sen musiikkinsa on minun musiikkinsa. Niin vähän häneestä tiedetään, että iso merkitys on sillä mitä vastaanottajassa-minussa-tapahtuu.

Carissimin keskeisiä teoksia ovat oratoriot, kantaatit ja messut. Colusso on kapellimestarina ja musiikkona ollut esittämässä miltei kaikkea Carissimin tuotantoa.

Turussa esitettävää roomalaisia oratorioita voi merkittävästi laajentaa tuotannon Olympos-vuoreksi, Colusso toteaa.

Carissimin merkittävimmät saavutukset liittyvät resitaatiivisaalon kehittämiseen ja oratorion luomiseen. Vaikka säveltäjä voi kutsua oratorion isäksi, on eräviä mielipiteitä siitä, ovatko hänen omat teoksensa oratorioita.

Monet musiikkitieteilijät painottavat, etteivät Carissimin roomalaiset oratoriot ole sanan varsinaisessa merkityksessä oratorioita, koska niiden

rakenne poikkeaa siitä, mitä oratorioilla olemme oppineet ymmärtämään. Mutta teoksen *Oratorio della Santissima Vergine* yhteydessä mainitaan ensimmäistä kertaa sana oratorio, Colusso korostaa.

Colussoa huvittaa se, että Carissimin oratorioit herättävät usein mielleyhtymä pienestä, heiveröisestäkin esittämisestä, vaikka kyse on todella voimakkaista teoksista. Turun tuomiokirkossa kuullaan laudella solistilla vahvistettua orkesteria ja kuoroa.

Persoonallisen sävynsä tuo harvinaisen instrumentti arpa tripla, joka soi Tuomiokirkossa ensimmäistä kertaa, kuten myös Carissimin teokset. Kolmiarvittu harppua soittaa sen tunnustettu virtuoosi, englantilainen Andrew Lawrence-King. Colusso odottaa innolla ensimmäistä yhteistyötään Lawrence-Kingin kanssa.

Vaikka Turku on kapellimestarille tuore tuttavuus, on

hänellä pitkä suhde Suomeen. Eikä suhde rajoitu konsertointeihin Helsingissä, Tampereella ja Vantaalla. Colusson perustama ja johtama ensemble Seicentonovecento pitää kotipaikkaansa Villa Lantessa, Suomen Rooman-instituutin rakennuksessa.

Olemme majalleet siellä vuodesta 1985. Olen nykyään Italian Sibelius-yhteisön puheenjohtaja. Eli jos olenkin vanhan musiikin pioneeri, niin tunnen myös hyvin suomalaisia ja laajemminkin pohjoisia säveltäjiä, Colusso hymyilee.

Hän muistuttaa, että myös Carissimilla oli Suomi-kytkönsä. Tämä sävelsi musiikkia Ruotsin kuningatarille Kristiinalle.

Giacomo Carissimi: Roomalaisen oratorio. Turun tuomiokirkossa maanrantaina 6. tammikuuta klo 19. Flavio Colusso, Andrew Lawrence-King, Kurinkaantien musiikot, barokkiorkesteri, kuoro ja solistit.

Arpa triplan uusi nousu

Andrew Lawrence-King on viettänyt arpa triplan parissa yhtä kauan kuin Flavio Colusso on tutkinut Giacomo Carissimin musiikkia. Hän soitti instrumenttia ensi kertaa 1980-luvun alussa, kun se oli juuri löydetty uudelleen.

Turkin miten instrumenttia käytettiin soolona ja orkesterissa, ja opetin itseni soittamaan yhdistäen käytännön kokeiluja ja säilyntä tietoa. Arpa triplan perinteinen soitotekniikka on lähempänä kuin modernia harppua, Lawrence-King kertoo.

Arpa triplan tutustuaan Lawrence-King oppi uutta jatkuvalla tahdilla. Ensimmäinen isompi produktio instrumentin kanssa oli Francesco Cavallin *La Calisto*-barokkiooppera, jota varten musiikko rakennettiin isomman arpa triplan.

Solitiin saapui viime tingassa, iltapäivällä juuri ennen ensi-iltaa, Lawrence-King muistelee huvittuneena.

Carissimin *Jonas*-oratorioita Lawrence-King on esittä-

nyt monesti. Hän odottaa innolla tutustumista *Oratorio della Santissima Vergine*. Hän tuntee sitä, miten Carissimin musiikissa suuri voima kohtaa sydämeenkäyvät tunteet.

Olen kapellimestari itsekin, ja odotan mielenkiinnolla, miten Colusso soittaa yhteen kapellimestarin modernin tehtävän ja barokkimusiikin rytmin historialliseen voimaan.

Lawrence-King on tyytyväinen siitä, että kiinnostus arpa triplan kohtaan kasvaa suurempien musiikoiden keskittämässä. Turussa hän soittaa instrumenttia, joka on lainsäätäjien akatemian opiskelijalla.

Arpa tripla tarjoaa uusille sukupolville kaksi haastetta. Ensimmäinen on se, että on päätettävä perussäätelystä, jossa vanha soitin soitetään modernilla tekniikalla, ja otettava haltuun historiallinen tekniikka. Toinen haaste on omaksuma muusikkoutuksensa kaikki se uusi tieto, mitä tutkimus koki ajan paljastaa vanhasta musiikista.

JAMPERI

Tuoret tutkimukset tarjoavat Andrew Lawrence-Kingille jatkuvasti uusia löytöjä instrumentistaan, arpa triplasta.